

ФОРМУВАННЯ ПЕРЕЛІКУ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЄЮ СЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНУВАННЯ АВТОТРАНСПОРТНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Д.О. Власенко

*Конотопський інститут Сумського державного університету,
м. Конотоп*

Проведено класифікацію інформаційних потоків автотранспортної організації, розглянуті питання формування каталогу інструментів для управління інформацією про зовнішнє та внутрішнє середовища організації, розроблений каталог інструментів управління інформаційними потоками.

ВСТУП

Проблема управління інформацією про зовнішнє й внутрішнє середовища організації полягає в умінні просіювати інформаційні потоки середовища, вилучаючи найбільш важливу і кошовну інформацію з них, подавати її у вигляді, необхідному для використання і зберігання, за необхідності забезпечуючи легкий доступ до архівів і пошук потрібної інформації.

Аналіз і дослідження спеціальної літератури дозволяють відзначити достатню пропрацьованість проблеми збирання й обробки інформації, методів подання її в зручному для прийняття рішень вигляді. Інформація, що міститься в інформаційних потоках зовнішнього й внутрішнього середовищ організації, не завжди доступна, а для того, щоб знайти необхідну для прийняття рішень інформацію, необхідно її не тільки відшукати, але й подати в зручному для використання вигляді. Часто вже використану інформацію необхідно зберігати для того, щоб надалі у разі потреби можна було її використати багаторазово, архівуючи і перетворюючи.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Основною метою дослідження є обґрунтування методики формування переліку інструментів для управління інформацією середовища функціонування автотранспортної організації.

РЕЗУЛЬТАТИ

Для управління інформаційними потоками середовища необхідний у повсякденній діяльності організації зручний і простий в обігу каталог інструментів з пошуку і вилучення інформації, управління інформаційними потоками автотранспортної організації, тобто їх перетворення, зміни спрямованості впливу на середовище і результати прийнятих стратегічних рішень [1]. Однак просте формування каталогу інструментів для управління інформацією про середовище функціонування автотранспортної організації не вирішує проблему управління інформаційними потоками середовища для цілей формування й моделювання ефективної стратегії розвитку організації.

Каталог є лише спеціально підібраним для певного виду діяльності набором (комплексом) інструментів, що забезпечують своєчасність реакцій стратегії автотранспортної організації на зміну ринкової ситуації й середовища, елементом, що визначає деякий етап розвитку інформаційної системи організації, без існування й розвитку останньої в організації, існування й використання каталогу втрачає системний зміст управління існуючими й формованими потоками інформації. Тому вважається за необхідне більш докладно зупинитися спочатку на понятті, сутності й необхідності існування інформаційної системи

організації, а потім на понятті, сутності, необхідності й інструментальному змісті розробленого каталогу. Отже, інформаційна система організації - це взаємозалежна, безперервно діюча структура, що об'єднує людей, устаткування і процедури збору, обробки й передачі адекватної, своєчасної й достовірної інформації для використання під час прийняття рішень про стратегічний розвиток.

Інформаційну систему можна визначити як систему, організовану з людей, технічних засобів, методів і процедур (операцій з переробки інформації), створену для забезпечення керівництва організації, необхідною для управління нею інформацією. Необхідно враховувати той факт, що інформація є одним із найцінніших сучасних видів ресурсів. Оцінити ж ефективність використання цього виду ресурсів важко внаслідок його принципової особливості, істотної відмінності від інших видів ресурсів: інформація стає інформацією тільки у випадку, коли є джерело, переносник (у т.ч. передавач, носій) і приймач (споживач), який повинен бажати сприйняти інформацію і бути здатним її зрозуміти й використати [2,3]. Іншими словами, створювані інформаційні масиви і сформовані з них інформаційні потоки тільки тоді стають дійсно інформацією, коли вони «знаходять» свого користувача, якому подається інформація саме в той час, коли вона йому потрібна для прийняття рішень. Саме для обслуговування потреб пошуку і вилучення інформації в потрібні моменти і передбачається використати запропонований каталог інструментів, що дозволяє робити комплексний, системний аналіз наявних в інформаційній системі організації ресурсів для того, щоб знайти потрібну інформацію, визначити її місце й роль в інформаційному потоці та визначити (оцінити) можливість її найбільш ефективного використання. У міру розвитку технічних засобів інформаційного забезпечення починають все більше проявлятися взаємний вплив і взаємодія різних сфер інформаційного забезпечення, і в цей час все більше усвідомлюється необхідність формування єдиного інформаційного середовища, у якому інформацію необхідно класифікувати за різними ознаками.

Наприклад, інформаційне середовище організації повинно містити в собі весь спектр різних видів інформації, що відображає стан і функціонування відповідних видів діяльності організації. Отже, структура інформаційного середовища організації відбиває структури зовнішнього й внутрішнього середовищ і є інструментом, що впливає на середовище з урахуванням конкретних особливостей автотранспортної організації.

Проведений аналіз інформаційного середовища декількох автотранспортних організацій, структури потоків інформації, виявлених вимог до формування і руху інформації дозволив в укрупненому вигляді скласти класифікацію інформаційних потоків.

Розроблена класифікація інформації (рис.1) дозволяє більш повно охарактеризувати інформаційні потоки середовища (їх вигляд, характер, призначення вхідної в них інформації, її спрямованість на внутрішні або зовнішні потреби організації тощо).

Важливо також врахувати і багатоаспектність проблеми організації збирання, зберігання, пошуку і подання інформації, що можна зробити шляхом подання інформаційної інфраструктури, тобто каталогу інструментів.

Для цього за основу пропонується виділити такі інформаційні потоки автотранспортної організації:

1) **інформаційні потоки із зовнішнього середовища** (законодавчі, нормативні, інструктивні акти і матеріали; укази, постанови і положення; рекламні, збутові, цінові впливи клієнтів, постачальників, посередників, конкурентів; технологічні зміни,

відкриття науки й техніки);

2) **інформаційні потоки внутрішнього середовища:**

- з *виробництва* (виробнича структура, стан і хід технологічних процесів; нормативно-довідкова інформація; інформація про стан обладнання та устаткування, робочих місцях; інформація із забезпеченості матеріальними ресурсами; дані заявок, договорів);

- з *економіки* (рух фінансових потоків, ефективність використання основних фондів і ресурсів, рівень рентабельності, характеристики валових обсягів виробництва, доходів, витрат, статистична звітність, бухгалтерська звітність, акти ревізій і перевірок);

- з *управління* (планова й організаційно-розпорядницька документація; обліково-звітна й контрольна інформація про діяльність; нормативно-методична і нормативно-технічна документація; ділове листування);

- з *інформації* (інформаційні видання; неопублікована, документальна інформація; патентно-ліцензійна інформація, інформація про раціоналізаторські пропозиції та винаходи й інші спеціальні види НТТ).

Рисунок 1 – Класифікація потоків інформації автотранспортної організації

ВИСНОВКИ

Запропонований каталог інструментів для управління внутрішньою й зовнішньою інформацією організації (таблиця 1) побудований на трьох основних контрольних функціях формування й моделювання стратегії, що визначають кількість, якість і властивості використовуваної для прийняття рішень інформації. До них відносимо: стратегічне планування, стратегічний контроль, фінансовий контроль.

Таблиця 1– Каталог інструментів для управління інформацією середовища функціонування автотранспортної організації

Інструменти	Внутрішнє середовище	Зовнішнє середовище
Технічні інструменти (призначення)	Система внутрішнього телефонного зв'язку й радіомовлення; внутрішня локальна комп'ютерна мережа організації; база даних організації	Телефон; телефакс; телетайп; e-mail; пошта; супутниковий зв'язок; база даних кооперативної організації; глобальні комп'ютерні мережі
Ідентифікаційні інструменти (призначення)	Спостереження; експеримент; опитування; тестування; моделювання	Спостереження; експеримент; опитування; тестування; моделювання; вивчення думок; маркетингові дослідження; інтерв'ювання
Організаційно-формуючі потоки інформації (інструменти впливу на потік інформації)	Імітаційне моделювання (стохастичне; лінійно-експериментальні моделі; моделі переробки інформації)	
	Фінансовий аналіз; виробничо-економічний аналіз; маркетинговий аналіз; технології й організації виробництва	Регресійний аналіз; варіаційний аналіз; дискримінантний аналіз; факторний аналіз; кластерний аналіз
Інструменти прогнозу зміни інформації, стратегії	Кількісні методи (екстраполяція; прогнози на підставі індикатора; регресійний аналіз; багатофакторна регресія; побудова трендів); якісні методи (Дельфі; сценаріїв; «мозкова атака»)	

Інструменти каталогу повинні допомагати змінювати стан принаймні, однієї із трьох перелічених функцій управління, а отже, результативності стратегії.

Унаслідок обмеженості можливостей і масштабів дослідження деякі із запропонованих інструментів уміщені в каталог на підставі інтуїтивних припущень. Окремі інструменти мають закінчений вигляд і можуть застосовуватися в такому вигляді в практичній діяльності автотранспортної організації.

SUMMARY

FORMATION OF LIST OF TOOLS FOR MANAGEMENT OF THE INFORMATION OF THE ENVIRONMENT OF FUNCTIONING OF THE MOTOR TRANSPORTATION ORGANIZATION

Vlasenko D.O.

Konotop Institute of Sumy State University

Classification of information streams of the motor transportation organization is lead, questions of formation of the catalogue of tools for management of the information on external and internal environments of the organization are considered, the catalogue of tools of management is developed by information streams.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Карась Л.Ю., Тимохов М.С., Черников В.В. Системный анализ в стратегическом менеджменте. – М.:АЭФП, 1995. – 254 с.
2. Клиланд Д., Кинг В. Системный анализ и целевое управление. - М.: Сов. Радио, 1974. – 345 с.
3. Лившиц В.Н. Системный анализ экономических процессов на транспорте. – М.: Транспорт, 1986. - 240 с.
4. Федоренко А.И. Прогнозирование рынка транспортных услуг. – М.: Дело — 1995.– 68 с.

Власенко Д.О., ст. викладач

Надійшла до редакції 15 грудня 2008 р.